

În țară se intensifică protestele, frica de autorități tinde să se diminueze. Oamenii nu mai rabdă.

Aflu că A.T. – colegul nostru de la Centrul de Sociologie – a dat o declarație contra regimului la Radio Londra (BBC). A venit după el „Gigel” (așa-i numește D.B. pe cei de la Securitate) să-l ridice. Nimeni nu știe ce s-a mai întâmplat cu el.

În București și în alte orașe s-a declarat starea de asediu!!! Obsesia puterii: să rămână la putere cu orice preț.

N.B.: Trupele de grăniceri au trecut în componența M.A.I, a Securității de fapt. Probabil nu mai pot controla ceea ce se întâmplă la graniță.

Miercuri, 20 decembrie 1989

„Stare de necesitate” la Timișoara.

Întoarcerea „genialului” din Iran, care este prezentat la TV cu întreaga suită: Elena Ceaușescu, Ludovic Fazekas, Ion Olteanu, Manea Mănescu, Gogu Rădulescu, Ion Dincă și ministrul Armatei (M.F.A.) Vasile Milea. Se spun calomniile injurioase la adresa locuitorilor Timișoarei, care sunt numiți „huligani”, „fasciști” etc.

Am auzit (de la „Europa Liberă” și de la amici) că au fost mii de victime, s-a tras chiar cu tunul în populație.

(...) La 16 decembrie a izbucnit un protest în Timișoara, ca răspuns la încercarea guvernului de a-l evacua pe pastorul reformat László Tőkés. Pastorul făcuse recent comentarii critice la adresa regimului în mass-media internațională, iar guvernul a considerat că incită la vrajbă etnică. La cererea guvernului, episcopul său l-a revocat din post, privându-l astfel de dreptul de a locui în apartamentul la care era îndreptățit ca pastor. Enoriașii s-au adunat în jurul casei sale, pentru a-l proteja de hărțuire și evacuare. Mulți trecători, printre care și enoriași ai unei biserici baptiste din apropiere, s-au alăturat protestului, necunoscând detaliile și aflând de la susținătorii

pastorului că aceasta era o nouă încercare a regimului comunist de a restricționa libertatea religioasă.

Când a devenit evident că mulțimea nu va dispărea, primarul, Petre Moț, a făcut câteva declarații, sugerând că s-ar fi răzgândit în privința evacuării lui Tókés. În același timp, mulțimea crescuse amenințător – și, de vreme ce Petre Moț a refuzat să-și confirme în scris declarația împotriva evacuării pastorului, mulțimea a început să cânte sloganuri anticomuniste. În consecință, forțele de miliție și ale Securității au intrat în scenă. La 7:30 PM, protestul s-a extins, cauza inițială trecând în planul secund. Unii protestatari au încercat să incendieze clădirea care găzduia comitetul județean al Partidului Comunist Român (PCR). *Securitatea* a răspuns cu gaze lacrimogene și jeturi de apă, în timp ce miliția a recurs la forță și la arestarea multora. Ei s-au mutat în jurul Catedralei Mitropolitane și au plecat într-un marș de protest prin oraș, fiind din nou confrunțați de forțele de Securitate.

Protestele au continuat în ziua următoare, 17 decembrie. Protestatarii au intrat în Comitetul Județean și au aruncat pe fereastră documentele partidului, broșurile de propagandă, scrierile lui Ceaușescu și alte simboluri ale puterii comuniste. Au încercat din nou să incendieze clădirea, dar de această dată au fost opriți de unități militare. Semnificația prezenței armatei pe străzi poate fi una singură: ordinele au venit de la cel mai înalt nivel, probabil chiar de la Ceaușescu. Armata a eșuat în încercarea sa de a restabili ordinea, reușind să transforme Timișoara într-un infern: focuri de armă, victime, lupte de stradă, mașini în flăcări, TAB-uri care transportau forțe de Securitate înarmate și tancuri. După ora 20:00, se trăgeau focuri de armă din Piața Libertății până la Operă, inclusiv în zona podului Decebal, Calea Lipovei și Calea Girocului. Tancuri, camioane și TAB-uri blocau accesul în oraș, în timp ce elicopterele patrulau zona. După miezul nopții protestele s-au domolit. Ion Coman, Ilie Matei și Ștefan Gușă au inspectat orașul (...).

În dimineața zilei de 18 decembrie, centrul Timișoarei era păzit de soldați și de agenți de Securitate în haine civile. Primarul Moț a cerut o adunare a partidului la Universitate, cu scopul de a condamna „vandalismul” zilelor precedente. De asemenea, a decretat legea marțială, interzicând populației să circule în grupuri mai mari de două persoane. Sfidând interdicțiile, un grup de 30 de tineri au înaintat spre Catedrala Ortodoxă, unde au fluturat drapelul tricolor din care tăiaseră stema comunistă. Așteptându-se să se tragă în ei,

au început să cânte „Deșteaptă-te, române!”, un vechi cântec patriotic care fusese interzis din 1947. Într-adevăr s-a tras asupra lor, unii dintre ei au murit, alții au fost răniți grav, în timp ce unii au avut norocul să scape (...).

Revoluția Română din 1989, în „Wikipedia, Enciclopedia liberă” (http://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C8%9Bia_Rom%C3%A2n%C4%83_din_1989).

N.C. justifică acțiunea în forță a armatei și violența celor care au tras asupra poporului: „*Armata și-a făcut datoria!*”

N.B.: E vorba de Armată sau de Securitate?

Am un sentiment acut de scârbă! (imensă!) față de toți acești nemernici care au declanșat un veritabil război împotriva propriului popor și care vor să se mențină la putere cu orice preț.

S. este de gardă la rectorat. De la ea aflu că prorectorii, rectorul sunt pe „baricade”, au circulat toată ziua: telefoane, controale la căminele studentești. Prorectorul D., secretarul de partid al Universității, vorbind cu cineva de la M.E.I sau municipiu la telefon, a spus: „*Fiți fără grijă! O să găsim ceva ca să-i facem să plece acasă*” (**Nota mea:** pe studenți). „*O să le spunem că facem reparații la instalații, zugrăvit*” etc.

Au ajuns, deci, să le fie frică până și de studenți!!! Nu mai sunt siguri de nimeni! Lumea a ajuns la saturație!

Am luat, în fine, banii pentru carte (tocmai acum!), circa 18.000 lei (pentru *Devianță comportamentală și boală psihică*), adică onorariul de la editură plus banii promiși (și onorați) de M.P., „coautorul” meu.

Joi, 21 decembrie 1989

Dimineața am ajuns la Centru (Centrul de Sociologie). I.D. a ținut, ca de obicei, pe la 12³⁰, „învățământul de partid” cu membrii de partid ai Centrului.

Era, aproximativ, ora 14⁰⁰ când mă cheamă, precipitat, Doamna V., dactilografa: „*Veniți repede se trage în piața Sălii Palatului*”.

Nik – convins de farmecul lui personal – convocase, ca de obicei, prin intermediul secretarilor de partid de la toate nivelurile, un miting de „adeziune” față de comunicatul cu privire la Timișoara. Acesta s-a ținut în fața C.C. Ce s-a întâmplat acolo este contradictoriu.

Se pare că aplauzele înregistrate la adresa lui Nik – difuzate prin megafon – i-au speriat pe o parte din demonstranți, care au început să fugă, crezând că „vin tancurile”. Nik a strigat: „*Oameni buni, nu plecați!*” Discursul s-a întrerupt, televiziunea și radioul au amuțit. Apoi totul s-a reluat, iar Nik a pus accentul pe banii cu care voia să „cumpere” populația agitată: „*Am hotărât să vă dăm un salariu mai mare pentru cei cu salarii minime, «pensii de urmaș» mai mari, 1.000 lei pentru un copil de fiecare femeie (mamă!).*” Mentalitate de negustor care crede că totul e de vânzare.

Se spune că o parte a mulțimii a huiduit, altă parte din mulțime a plecat. Studenții au început să vină spre Sala Palatului strigând: „*Veniți cu noi spre libertate.*”

Ulterior, presa a menționat două grenade (inofensive) aduse de studenți la miting, care au explodat (!) provocând panică în rândul mulțimii.

(...) Ilie Ciurescu, realizator la Televiziunea Română, își amintește: „*A început manifestația și, la un moment dat, s-a auzit o explozie, pe care noi am perceput-o în car ca pe un cutremur. Am încercat să ne păstrăm cumpătul și să refacem transmisiunea. În si-*

tuații neprevăzute, camerele se îndreaptă către locuri neutre, dar noi am păstrat camerele îndreptate spre balcon, pentru că voiam să vedem ce se întâmplă. Așa au rămas imaginile cu Ceaușescu încercând să refacă mitingul. Bubuitura a venit din zona restaurantului Cina. Băieții de la camere au spus că au fost niște petarde și că s-au format șuvoaie de oameni care încercau să scape din acea zonă. Așa a apărut îmbulzeala.”(...)

Cristian Delcea, *Povestea adevărată a mitingului din 21 decembrie 1989. Cum a început „sfârșitul lumii” pentru Ceaușescu*, în *News*, 21 decembrie 2012 (conform http://adevarul.ro/news/misterele-revolutiei/povestea-adevarata-mitingului-21-decembrie-1989-inceput-sfarsitul-lumii-nicolae-ceausescu-1_50d43266596d720091212d64/index.html#).

(...) Unii istorici și analiști ai evenimentelor din decembrie '89 susțin că mitingul a fost sabotat, în fapt, și dezorganizat în mod profesionist. Explozia unor petarde, vuietul transmis prin stațiile de amplificare din piață, chiar țepușele cu care au fost înțepate unele femei din mulțime – toate acestea, se spune, ar fi fost atent regizate și pregătite și ar fi avut drept scop să provoace panică și haos în mulțime și să-i împrăștie pe manifestanți (...).

Lulian Leca, *21 decembrie 1989 – Revoluția ajunge la București*, în „Ziare.com”, 21 decembrie 2009 (<http://www.ziare.com/politica-revolutia/21-decembrie-1989-revolutia-ajunge-la-bucuresti-980768>).

Personal, nu am putut vedea nici *live*, nici la televizor ceea ce s-a întâmplat, deoarece mă aflam, împreună cu colegii, la Centru.

Sunt multe versiuni asupra a ceea ce s-a petrecut cu adevărat la miting.

De exemplu, varianta vecinului meu de la etajul 2, I.C., muncitor frezor la I.M.U.A.B., participant la mitingul organizat de Ceaușescu: „*S-au auzit zgomote de tanc. Am fugit spre ei!*” În continuare, am avut cu el următorul dialog (absurd!).

Eu: „*Care ei?*”